

A legfontosabb adatok a következők:

gamma Virginis = ADS1670=Struve 1670

Koord /1950/: 12391-0111 Mg viz=3,6-3,6

a = 3,648" e=0,877 i=148,33° T= 1836,3

Strand, 1937

A "C" komponens: 14,5 mg, 159,4°, 53,1"

1970	303,6°	4,57"
1980	300,7	4,26
1985	293,1	3,51
1990	287,8	3,05
1995	280,4	2,51
2000	268,4°	1,87"

Mohácsi Gyula
Székesfehérvár

. . . .

Fotózzuk a Nap felületét

A naptevékenység nemzetközi évében, mely 1979. augusztus 1-én kezdődik, sokan szeretnék a Nap korongját, vagy annak részletét - aktiv mezőit - fényképezni, de a nagymennyiségű fény lecsökkentése nehézségekbe ütközik. Jó minőségű, nagy objektív szűrő elég költséges. Kisebb méretű szűrő a gyújtópont közelében könnyen megreped. A Herschel-okulárrendszer szintén költséges, de problematikus a felszerelése is, Iriszblendével ugyan egyszerűen csökkenthetnénk a fénymennyiséget, de ezzel csökkentjük objektívünk felbontóképességét is.

A gyakorlatban jól bevált az általam szerkesztett és kivitelezett

állítható körcikk - fényrekesz,

amelyet tudtommal eddig sehol sem használnak, s melyet könnyű-

szerrel bárki elkészíthet magának fémlemezéből vagy akár papirkartonból. Magyarországi kollegáimnak szeretnék itt segítséget nyújtani ismertetésével és elkészítésének leírásával.

Elkészítünk először is 2 db korongot az 1. ábra szerint /az egyik külső $\emptyset$ -je egy gondolattal kisebb legyen, a másikon készítsünk az ábra szerint skálát/. A D_1 $\emptyset$ -t az objektívfoglalat külső $\emptyset$ -hez igazítjuk, a D $\emptyset$ egyenlő az objektív hasznos méretével. Végeredményben egy karikába benyúlik 3 db 60° -os körcikk-nyelv egyenletesen elosztva.

Foglalatnak /2. ábra/ keressünk egy megfelelő $\emptyset$ -jű csődarabot, vagy készítsük el lemez- vagy kartonc síkból úgy, hogy ha filccel kibéleljük az ábra szerint, finoman ráültethetjük objektívünk foglalatára. 2-3 mm-es acélhuzalból készítünk 3 db kifelé rugózó gyűrűt. Az elsőt /A/ a peremmel párhuzamosan behelyezve cinezéssel vagy ragasztással rögzítjük, majd behelyezzük a nagyobb, skálával ellátott rekeszt, rá a második /B/ gyűrűt. Erre jön elforgathatóan a kisebbik rekesz, végül a harmadik /C/ gyűrű, amely lezárja a rekeszrendszert.

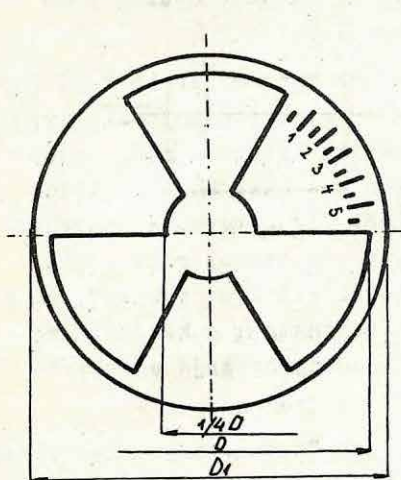
Ha a helyek fedik egymást, az összes fény mennyiségnek közel a felét kirekeszeljük. Ha folyamatosan elforgatjuk a külső rekeszt, folyamatosan csökkentjük a fényáramot, majd nem nullára, csupán a belső, kb. $1/4 D$ méretű nyílás marad szabadon, de ezt vehetjük kisebbre is, vagy akár be is fedhetjük.

Aki a fényrekeszt lemezből készíti, annak ajánlok a 3. és 4. ábra szerinti alkatrészekből elkészíteni egy rugós védőfedelelet /5. ábra/, amelyet csak a beélesítés és exponálás idejére nyitunk ki a hátravezető zsinór segítségével, hogy a műszerünk fölöslegesen át ne melegedjen.

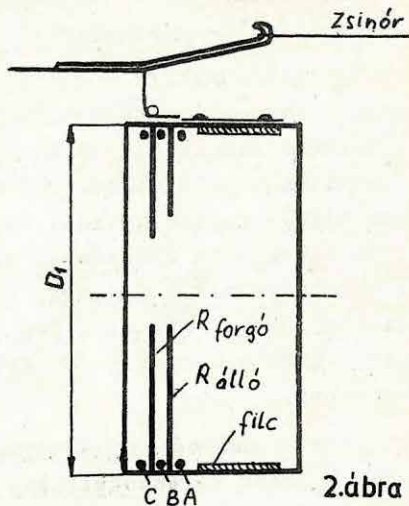
Ajánlatos ujonnan elkészített rekeszünket belülről fekete matt festékkal, kívülről fehérrel befesteni.

Fotózás menete: állítsuk össze műszerünket, fedőlemezt kinyitva végezzük el a beélesítést minél rövidebb idő alatt, és a fedőlemezt újra zárjuk le. Várjunk kis ideig, míg megállapodik újra a belső levegőmozgás. Expozíció előtt nyissuk

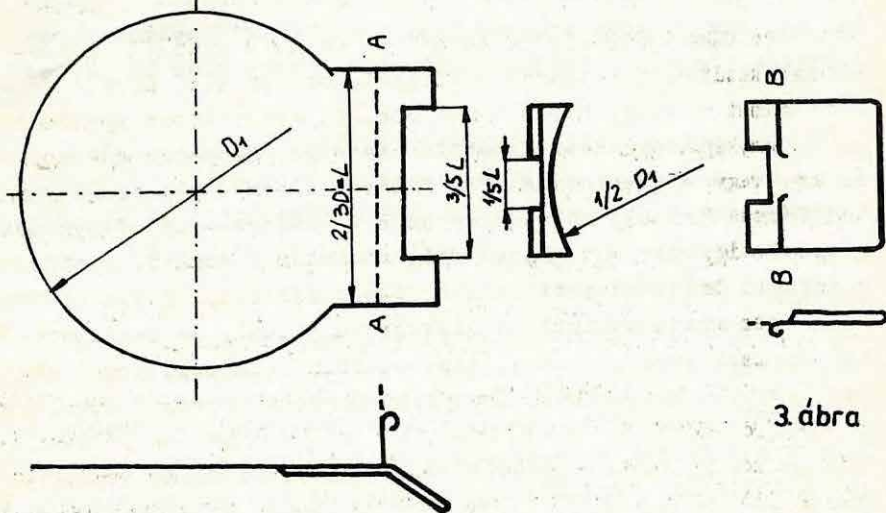
ki és rögzítsük a védőlemez, várjunk 2-3 mp-et, míg a műszerünk remegése megszűnik, és exponáló zsinór segítségével exponáljunk, majd azonnal zárjuk le a fedőlemez. Rövid időn belül készíthetünk 4-5 felvételt különböző rekesznyílásokkal, majd előhívjuk a filmet /2-3 din-es dokument-film/. Valószínűleg lesz felvételeink között kifogástalan megvilágítás. A továbbiakban már hasonló feltételek mellett a megfelelő rekesznyílást használjuk.

1.ábra

2.ábra

3.ábra